

Duhan u Podravini

UVOD — U poslijeratnom mijenjanju načina iskorištavanja zemljišta u Podravini, inovacija duhana pripada među najznačajnije. Iniciranje uzgoja duhana i njegovo naglo širenje u istočnoj Podravini (općina Đurđevac) indikativan je primjer neposrednog utjecaja prerađivačke industrije na mijenjanje strukture poljoprivredne proizvodnje i odnosa na selu. Širenje inovacije duhana u ovom dijelu Podravine vezano je, prije svega, uz elemente prirodne sredine (klima i tlo), zatim uz socijalne faktore (jeftina radna snaga), te komercijalne razloge (stimulativna cijena).

Iako je inovacija duhana razmjerno mlada pojava, jer ova se kultura intenzivnije u Podravini uzgaja tek u zadnja dva desetljeća, ipak je duhanska industrija postala jedan od glavnih »motora« razvoja općine Đurđevac. To je i te kako važno, jer ova podravska komuna pripada još uvijek u nerazvijene dijelove SR Hrvatske, a upravo intenzivnijim korištenjem svojih prirodnih resursa i zapošljavanjem stanovništva (deagrariacijom dolazi do značajnih viškova radne snage) đurđevačka općina namjerava u ovom i idućim srednjoročnim razvojnim razdobljima smanjiti sadašnje razlike prema republikim prosjecima. Kolika je važnost proizvodnje i prerade duhana za općinu Đurđevac dovoljno govori podatak da je ova grana 1970. godine ostvarila 21,1 posto ukupnog prihoda i 23,8 posto dohotka cijele komune, a 1980. godine čak 35,0 posto ukupnog prihoda i 26,7 posto dohotka. U svom cjelokupnom dosadašnjem razvoju RO »Duhanprodukt« iz Pitomače, koji je osnovni nosilac ove proizvodnje, ostvarivao je veću akumulaciju od prosjeka industrije Podravine. Duhanska industrija zapošljavala je 1965. godine 19,3 posto svih industrijskih radnika općine Đurđevac, 1970. godine 21,3 posto, 1975. godine 19,6 posto i 1980. godine 15,9 posto. S više od tri stotine zaposlenih (u stalnom radnom odnosu), duhanska industrija općine Đurđevac zapošljavala je 1980. godine 9,8 posto svih radnika duhanske industrije SR Hrvatske.

Prve pokuse, odnosno eksperimentalnu proizvodnju, započeo je Duhanski institut iz Zagreba 1955. godine u nekoliko naselja od Varaždina do Podravske Slatine. Rezultati su bili vrlo optimistički, pogotovo s američkim sortama duhana. Individualni poljoprivrednici dobivali su, uz stručnu pomoć, povoljne kredite a nudila se i stimulativna otkupna cijena, tako da se inovacija duhana razmjerno brzo širila, naročito na području općina Podravska Slatina, Virovitica i Đurđevac. Pokazalo se da duhan najbolje uspijeva na otcjeditijim laganim pjes-

kovitim tlima, a to znači na tzv. dravskim terasama i eolskim fluvijalnim nanosima. Ova ovisnost o kvaliteti tla (a pogotovo pogodnost upotrebe i onih tala koja nisu pogodna za uzgoj drugih ratarskih kultura) utjecala je na neravnomjerni prostorni raspored proizvodnje duhana, jer pjeskovita tla nemaju kontinuirano prostorni slijed. Eksperimentalna proizvodnja također je pokazala da podravski mikroklimat (uz tla) najbolje odgovara za duhansku sortu Svijetla Viržinija, odnosno za njezinu američku varijantu Golden Curu. Stoga su se kasnije svi proizvođači duhana u Podravini uglavnom orijentirali na uzgoj spomenute sorte.

Duhan je radno intenzivna kultura, pa je i s te strane našao plodno tlo u Podravini, pogotovo u đurđevačkoj koja je agrarno prenaseljena. Prednost uzgoja stoke Golden Curu, čije vegetacijsko razdoblje traje od 115 do 130 dana, jest i u tome što najviše radne snage zahtijeva upravo u vrijeme između glavnih sjetvenih i žetvenih radova kod ostalih (uobičajenih) ratarskih kultura u Podravini, a u novije vrijeme dio proizvodnog procesa se i mehanizira. Svakako da su važan utjecaj na razvoj inovacije duhana imali i komercijalni (tržišni) razlozi: iako se u zadnjih nekoliko godina ta razlika smanjuje, duhan je ranije po hektaru davao i četiri do pet puta veću akumulaciju od ostalih podravskih ratarskih kultura. Robni proizvođači duhana ostvarili su do danas zavidan osobni standard.

RAZVOJ BROJA KOOPERANATA I OBUJMA PROIZVODNJE —

eksperimentalne proizvodnje prešlo se i na obimniju komercijalnu proizvodnju (od 1957. godine). Za iniciranje i kasnije širenje inovacije duhana (uz već spomenuti Duhanski institut iz Zagreba) trebala su se u samoj Podravini razviti snažnija inovacijska žarišta, a to su postale prerađivačke industrije koje su osnovane u Virovitici i Podravskoj Slatini (1957), odnosno u Pitomači (1958). Najveće značenje za širenje inovacije duhana u đurđevačkoj Podravini ima svakako RO »Duhanprodukt« iz Pitomače, koji od 1961. godine započinje i intenzivan razvoj svojih prerađivačkih kapaciteta, da bi se do danas razvio u jednu od najvećih radnih organizacija duhanske industrije u SR Hrvatskoj.

Dakako da proces prihvaćanja nove kulture u agrarno okoštanim tradicionalnim odnosima u Podravini nije tekao brzo i lagano, pa je stoga

uloga inovacijskih žarišta (prerađivačke industrije) bila osobito važna. RO »Duhanprodukt« iz Pitomače uspio je u 1961. godini organizirati proizvodnju duhana kod 157 domaćinstava (mahom u đurđevačkoj općini), te proizvesti 68 tona duhana, nadalje 1970. godine već je u proizvodnju uključeno 1817 kooperanata i proizvedena

1781 tona duhana, a 1980. godine bilo je 1907 kooperanata koji su proizveli 4774 tone duhana (Tablica 1). Ako se analiziraju usporedni podaci o kretanju glavnih pokazatelja broja kooperanata i obujma proizvodnje duhana u okviru RO »Duhanprodukt« Pitomača, onda se može doći do nekoliko vrlo indikativnih zaključaka:

Godina	Broj koop.	Hektara	Ukupno tona	Prinos tona/ha	Hektara na jednog kooperanta
1961	157	67	68	1,01	0,43
1962	200	143	165	1,15	0,72
1963	575	348	527	1,51	0,60
1964	742	516	660	1,28	0,70
1965	661	394	423	1,07	0,60
1966	630	374	327	0,87	0,59
1967	1250	950	986	1,04	0,76
1968	1450	1169	1201	1,03	0,81
1969	1463	1152	1280	1,11	0,79
1970	1817	1431	1781	1,24	0,79
1971	2094	1649	1726	1,05	0,79
1972	2389	2039	1926	0,94	0,85
1973	2798	2458	2929	1,19	0,88
1974	2787	2740	2861	1,04	0,98
1975	2993	3024	3720	1,23	1,01
1976	3895	4158	5947	1,43	1,07
1977	3132	3886	3798	0,98	1,24
1978	2655	3583	4329	1,21	1,35
1979	2315	3483	4717	1,35	1,50
1980	1907	3474	4774	1,37	1,82

Tablica 1. Kretanje osnovnih pokazatelja proizvodnje duhana u okviru RO »Duhanprodukt« Pitomača od 1961. do 1980. godine (za cijelo poduzeće, dakle i za kooperante izvan općine Đurđevac). Izvor: Zaključni računi RO »Duhanprodukt« za spomenute godine

1. Broj kooperanata u početku je rastao nešto sporije (što je i razumljivo s obzirom na brojne poteškoće uvođenja nove kulture), a najbrže od 1966. do 1976. godine — kada je zabilježen maksimalan broj (3895 kooperanata). Ovaj porast je i razumljiv jer to je razdoblje intenzivne deagrarnizacije, odnosno traženja onih vrsta poljoprivredne proizvodnje koji daju veću akumulaciju. Otada broj proizvođača duhana opada, jer se njegova proizvodnja na malim površinama ipak slabije isplati (a u međuvremenu se otvorila laganija mogućnost zapošljavanja i izvan poljoprivrede). U proizvodnji, dakle, ostaju oni veći robnj proizvođači, koja diferencijacija se sa stajališta zadataka proizvodnje i komercijalnih efekata može ocijeniti kao pozitivan. Uz to, »Duhanprodukt« ne može više računati na ranije trendove širenja proizvodnje duhana kod individualnih poljoprivrednika, pa je nužna i orijentacija na stvaranje vlastitih plantaža (što je već u toku).

2. Iako je broj kooperanata zadnjih godina značajnije smanjen, ipak površine pod duhanom, kao i ukupni obujam proizvodnje, ostali su praktički na istoj razini (ili su čak u polaganom porastu), što znači da je došlo do procesa okrupnjavanja proizvodnje i kvalitetnijeg opremanja pri osnovnoj preradi (primjerice, nabavljen je velik broj sušnica kod individualnih proizvođača).

3. Zahvaljujući okrupnjavanju proizvodnje kod pojedinih kooperanata, njihovom sistematskom prosvjećivanju, te unapređivanju tehnologije i nabavci suvremenije opreme za proizvodnju, znatno su porasli prinosi po hektaru (koji doduše variraju iz godine u godinu zbog različitih klimatskih uvjeta, ali ipak bilježe opći trend porasta).

4. Prosječna površina pod duhanom po jednom kooperantu (domaćinstvu) porasla je od 0,43 hektara u 1961. na 1,82 hektara u 1980. godini, što je vrlo pozitivno za unapređivanje proizvodnje.

5. Diferencijacija robnih proizvođača (ne samo kod duhana) izaziva na selu velike socijalne i druge promjene, što uz niz pozitivnih ima i mnogo negativnih posljedica (stvaranje sve većih razlika u materijalnom položaju obitelji, problem staračkih domaćinstava i slično).

Za unapređivanje proizvodnje duhana kod individualnih poljoprivrednika, RO »Duhanprodukt« kontinuirano ulaže značajna financijska sredstva, koja na temelju kratkoročnih ili dugoročnih kooperativnih ugovora daje proizvođačima u obliku raznih avansa, kredita, materijala,

stručne pomoći i slično. U zadnjih pet godina (1976. do 1980) ova ulaganja iznose oko 26 posto od ukupne vrijednosti otkupljenog duhana od kooperanata (što je manje od iznosa ulaganja u organizaciju proizvodnje stočarsko-ratarskih kultura u Podravini). Osobito su važna ulaganja u nabavku i postavljanje automatskih sušnica kod individualnih poljoprivrednika, kojih je kreditima »Duhanprodukta« samo u općini Đurđevac do 1980. godine postavljeno 223, a koje su imale i velik utjecaj na povećanje kvalitete duhana.

Mil. d

Godina	Vrijednost otkupljenog duhana	Uloženo sredstava	Posto
1976	57,5	5,4	9,4
1977	41,2	24,6	59,7
1978	54,4	14,6	26,8
1979	75,0	22,1	29,5
1980	88,9	15,6	17,5
Ukupno	317,2	82,4	26,0

Tablica 2. Kretanje vrijednosti otkupljenog duhana i uloženi sredstava (kredit i drugo) u kooperaciju na području općina Đurđevac i Koprivnica od strane RO »Duhanprodukt« Pitomača od 1976. do 1980. godine. Izvor: Zaključni računi RO »Duhanprodukt« za spomenute godine.

USPON PRERADE DUHANA — Jasno je da

je uspon proizvodnje duhana pratio i adekvatni razvoj njegove osnovne prerade. Ta osnovna prerada započinje, zapravo, u oko 650 montažnih sušara koliko su kooperanti »Duhanprodukta« nabavili samo u razdoblju od 1976. do 1980. godine (odnosi se i na kooperante izvan općine Đurđevac i Koprivnica), a koji uz to raspoložu i s oko 1500 traktora i potrebnom mehanizacijom. Od skromnog Poduzeća za otkup duhana u Pitomači do danas se razvila snažna Radna organizacija »Duhanoprodukt«, koja djeluje u okviru SOUR-a Tvornica duhana Zagreb. U prvom desetljeću uzgoja duhana, u Pitomači se ova kultura prerađivala u skromnim količinama i uz skromnu opremu — pomoću tzv. »zavoda« za fermentaciju. U toku 1969. i 1970. godine izrađena je nova proizvodna hala korisne površine 2500 četvornih metara, gdje je montirana suvremena oprema za strojnu obradu duhana. Bila je to važna prekretnica u razvoju radne organizacije, a slijedećih godina grade se suvremena skladišta, pomoćni objekti, poslovna zgrada i društvena prehrana, a nabavlja se i najsuvreme-

nija oprema. Po opremljenosti, kapacitetima i proizvodno-skladišnom prostoru, RO »Duhanprodukt« pripada među nekoliko najvećih prerađivača duhana u našoj zemlji. Očekuje se da će se taj uspon prerade (tehnologije) duhana i dalje nastaviti, što se može zaključiti i iz plana razvoja do 1985. godine odnosno do kraja stoljeća (tu je važno i prestrukturiranje proizvodnje orijentacijom na vlastitu plantažu).

Zavisno od uspona proizvodnje i prerade duhana, rasli su i osnovni pokazatelji poslovanja i zaposlenosti RO »Duhanprodukt« iz Pitomače. Početak je bio skroman, pa je tako 1964. godine u toj radnoj organizaciji bilo zaposleno 89 radnika, koji su ostvarili ukupni prihod od 544 milijuna (tadašnjih) starih dinara i dohodak od 213 milijuna. Godine 1970. već je bilo zaposleno 145 radnika, ukupni prihod iznosio je 14,9 milijuna (novih) dinara, a dohodak 3,5 milijuna. U 1975. godini bilo je zaposleno 236 radnika, koji su ostvarili ukupni prihod od 110,1 milijuna dinara i dohodak od 35,8 milijuna, da bi u 1980. godini ovdje radilo 314 radnika, ukupni prihod iznosio je 387,9 milijuna i dohodak 99,4 milijuna dinara (Tablica 3).

Godina	Ukupni prihod	Dohodak	Čisti dohodak	Broj radnika
1964	5,5	2,1	1,5	89
1965	4,6	1,4	1,2	80
1966	1,3	0,5	0,4	77
1967	5,1	1,9	1,4	102
1968	10,7	3,4	1,6	114
1969	13,9	4,0	3,2	152
1970	14,9	3,5	3,0	145
1971	23,7	5,0	4,2	159
1972	36,2	5,8	3,7	147
1973	44,4	13,1	9,4	156
1974	61,9	24,0	18,7	191
1975	110,0	35,8	23,9	236
1976	156,3	65,1	30,5	261
1977	153,9	64,9	31,5	284
1978	293,8	82,5	45,7	314
1979	278,5	95,2	60,3	315
1980	387,9	99,4	62,5	314

Tablica 3. Kretanje osnovnih pokazatelja zaposlenosti i poslovanja RO »Duhanprodukt« Pitomača od 1964. do 1980. godine. Izvor: Zaključni računi RO »Duhanprodukt« za spomenute godine.

Iako je u dosadašnjem razvoju bilo i kriznih godina, ipak zahvaljujući stabilizaciji robne proizvodnje i suvremene prerade duhana, RO »Duhanprodukt« ostvario je razmjerno kontinuirani uspon osnovnih pokazatelja proizvodnje, poslovanja i zaposlenosti. Zahvaljujući napretku tehnologije i tehnike, kao i boljoj obučenosti radnika, produktivnost je također u stalnom usponu. Kvalifikacijska struktura zaposlenih bitno se poboljšala osobito zadnjih godina, iako na tom planu još nisu ostvareni optimalniji rezultati (nedovoljna ulaganja u kadrove i nedostatak dugoročne politike planiranja kadrova). U 1980. godini 314 zaposlenih u RO »Duhanprodukt« imalo je slijedeću kvalifikacijsku strukturu: 3 VSS radnika (ili 1,0 posto), 12 VSSS radnika (3,8 posto), 24 SSS radnika (7,6 posto), 7 NSS radnika (2,2 posto), 2 VKV radnika (0,6 posto), 135 KV radnika (43,0 posto), 4 PKV radnika (1,3 posto) i 127 NKV radnika (40,5 posto).

PROSTORNI RASPORED KOOPERANATA

— RO »Duhanprodukt« iz Pitomače ne javlja se kao snažno inovacijsko žarište duhana samo na području općina Koprivnica i (osobito) Đurđevac, već i na području šire regije — od Križevaca na zapadu do Donjeg Miholjca i Valpova na istoku. S druge strane, određen broj kooperanata u đurđevačkoj općini imaju duhanske prerađivačke radne organizacije iz Virovitice i Podravske Slatine.

U 1980. godini pitomački »Duhanprodukt« imao je na području općine Đurđevac 39,5 posto

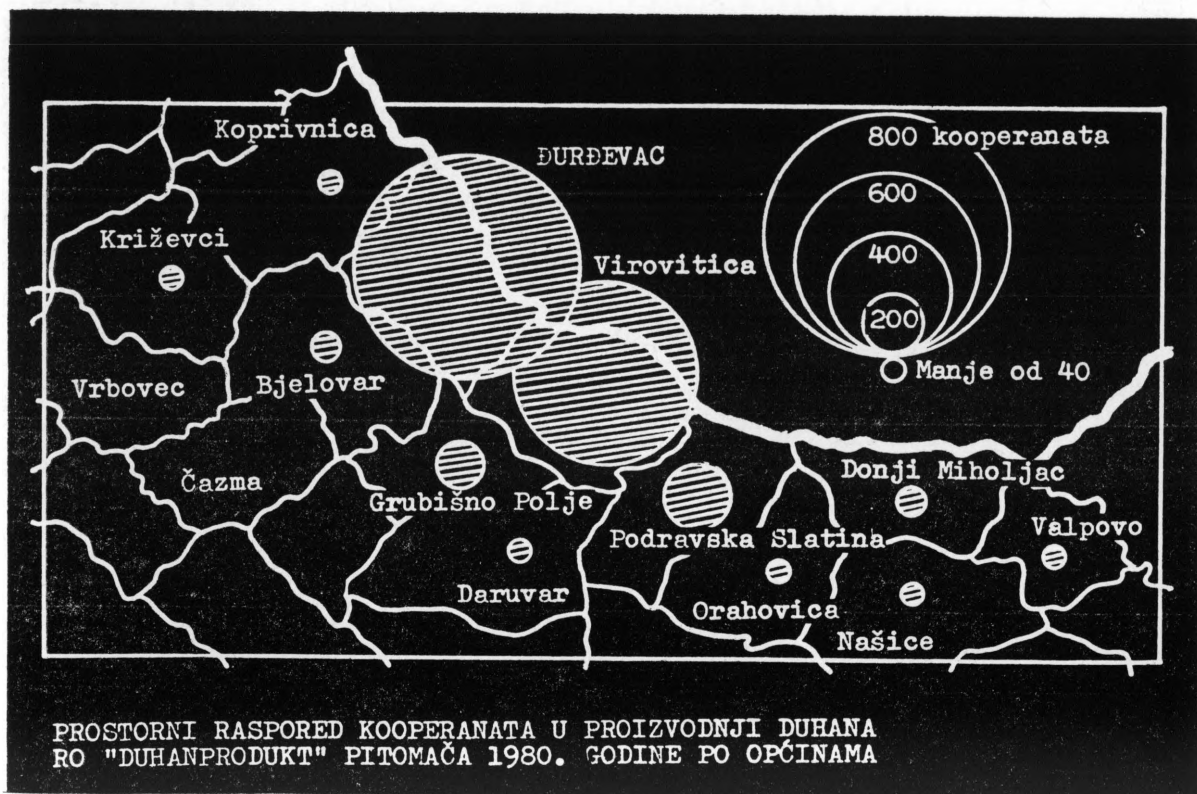
svih svojih kooperanata, koji su proizveli 37,8 posto od ukupno otkupljenog duhana ove radne organizacije (Tablica 4). Kooperativna proizvodnja u općini Koprivnica vrlo je slabo razvijena (obimnijih pokušaja bilo je 1976. godine), tako da u 1980. godini ovdje djeluje tek 1,8 posto kooperanata RO »Duhanprodukt«, koji su proizveli tek 1,2 posto od ukupno otkupljenog duhana. Inovacija duhana nije jače zahvatila ovo područje zbog više razloga: slabije pogodna tla, kasniji prodor inovacije, lakše zapošljavanje u industriji itd.

Sto se tiče rasporeda kooperanata RO »Duhanprodukta« u ostalim općinama, najveća je zastupljenost u komuni Virovitica, gdje je bilo u 1980. godini čak 31,9 posto kooperanata, koji su proizveli 38,0 posto otkupljenog duhana. Od ostalih općina jaču koncentraciju kooperanata ima jedino općina Podravska Slatina, gdje je 1980. godine bilo 10,9 posto kooperanata RO »Duhanprodukta«, koji su proizveli 10,1 posto otkupljenog duhana (Tablica 4).

Prostorni razmještaj kooperanata u proizvodnji duhana po naseljima na području općina Đurđevac i Koprivnica (koji su ugovorima vezani uz pitomačku i virovitičku prerađivačku duhansku industriju) pokazuje uglavnom očekivane osobine. Ova se inovacija najintenzivnije razvila upravo u naseljima oko Pitomače, gdje je i žarište inovacije a odgovaraju i mikroklimatski odnosno pedološki uvjeti. Broj kooperanata u naseljima smještenim zapadnije naglo opada (pogotovo počev od Kloštra Podravskega).

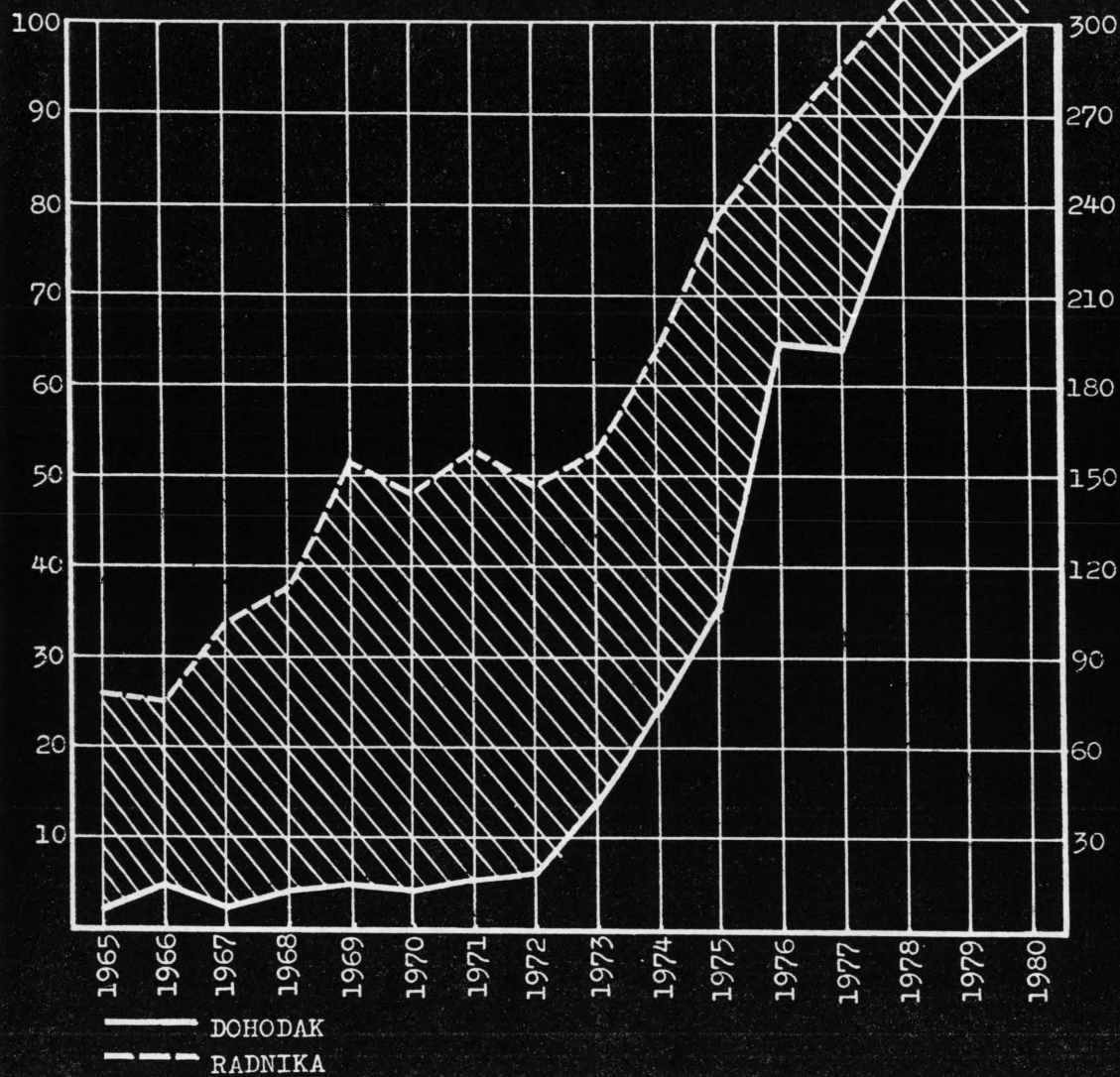
Općina	Kooperanata		Zasijanih jutara		000 kg duhana	
	Ukupno	Posto	Ukupno	Posto	Ukupno	Posto
Durđevac	753	39,5	2179,2	36,0	1805,9	37,8
Grubišno Polje	157	8,2	567,8	9,4	353,0	7,4
Virovitica	609	31,9	2124,5	35,1	1815,8	38,0
Donji Miholjac	61	3,2	120,2	2,0	56,7	1,2
Valpovo	6	0,3	9,5	0,2	2,5	0,1
Daruvar	3	0,1	3,3	0,1	0,8	0,1
Orahovica	7	0,3	11,5	0,2	5,4	0,1
Našice	8	0,4	28,0	0,5	14,6	0,3
Križevci	2	0,1	5,0	0,1	4,9	0,1
Bjelovar	62	3,3	253,9	4,2	170,5	3,6
Podr. Slatina	205	10,9	646,3	10,5	509,7	10,1
Koprivnica	34	1,8	102,0	1,7	53,8	1,2
»Duhanprodukt«	1907	100,0	6051,0	100,0	4774,0	100,0

Tablica 4. Prostorna struktura broja kooperanata, zasijanih površina i obujma proizvodnje duhana po općinama — RO »Duhanprodukt« Pitomača u 1980. godini: Izvor: Zaključni račun RO »Duhanprodukt« za 1980. godinu

DOHODAK MIL.D.

BROJ RADNIKA

Kretanje dohotka (po tekućim cijenama) i broja radnika u RO »Duhanprodukt« Pitomača od 1965. do 1980. godine

Za proizvodnju duhana uglavnom su iskorištena pjeskovitija tla na otcjeditijim dravskim terasama, koje se neposredno nadovezuju na sjeverne obronke Bilo-gore. Ovdje je za inovaciju duhana odgovarao i socijalni element, jer to su razmjerno velika seoska naselja koja deagrarizacijom raspolažu velikim viškovima radne snage, pa je ona našla zaposlenje na uzgoju duhana. Naselja s najbrojnim kooperantima i s najvećim zasijanim površinama pod duhanom nalaze se u neposrednoj blizini Pitomače (uz samu Pitomaču tu su još i Stari Gradac, Otrovaneč, Suha Katalena, Turnašica, Sedlarica, Grabrovnica, Velika Črešnjevica i druga naselja). Kao što to dokumentiraju podaci iz Tablice 5, broj kooperanata u ovim naseljima uglavnom raste, a još brže rastu površine zasijane duhanom. Dakle, na ovom primjeru zasad uglavnom nema širenja inovacije koncentričnim krugovima sve dalje od žarišta, kao što bi se to normalno moglo očekivati.

Prostorna diferencijacija razmještaja kooperanata je već u samoj đurđevačkoj općini oštro izražena, tj. postoji izrazita koncentracija na krajnjem jugoistočnom dijelu komune, dok je proizvodnja u ostalim naseljima slabo prihvaćena. Kao što smo već naglasili, koncentracija kooperanata za proizvodnju duhana prema zapadu naglo opada počev od Kloštra Podravske, tako da se ovom proizvodnjom u velikim agrarnim naseljima, poput Đurđevca, Virja i Molvi, bavi tek simboličan broj individualnih poljoprivrednika. Sličan zaključak vrijedi i za Koprivničku općinu, gdje određeni prodor inovacije duhana od prije nekoliko godina nije ostavio masovnijeg traga (Tablica 5).

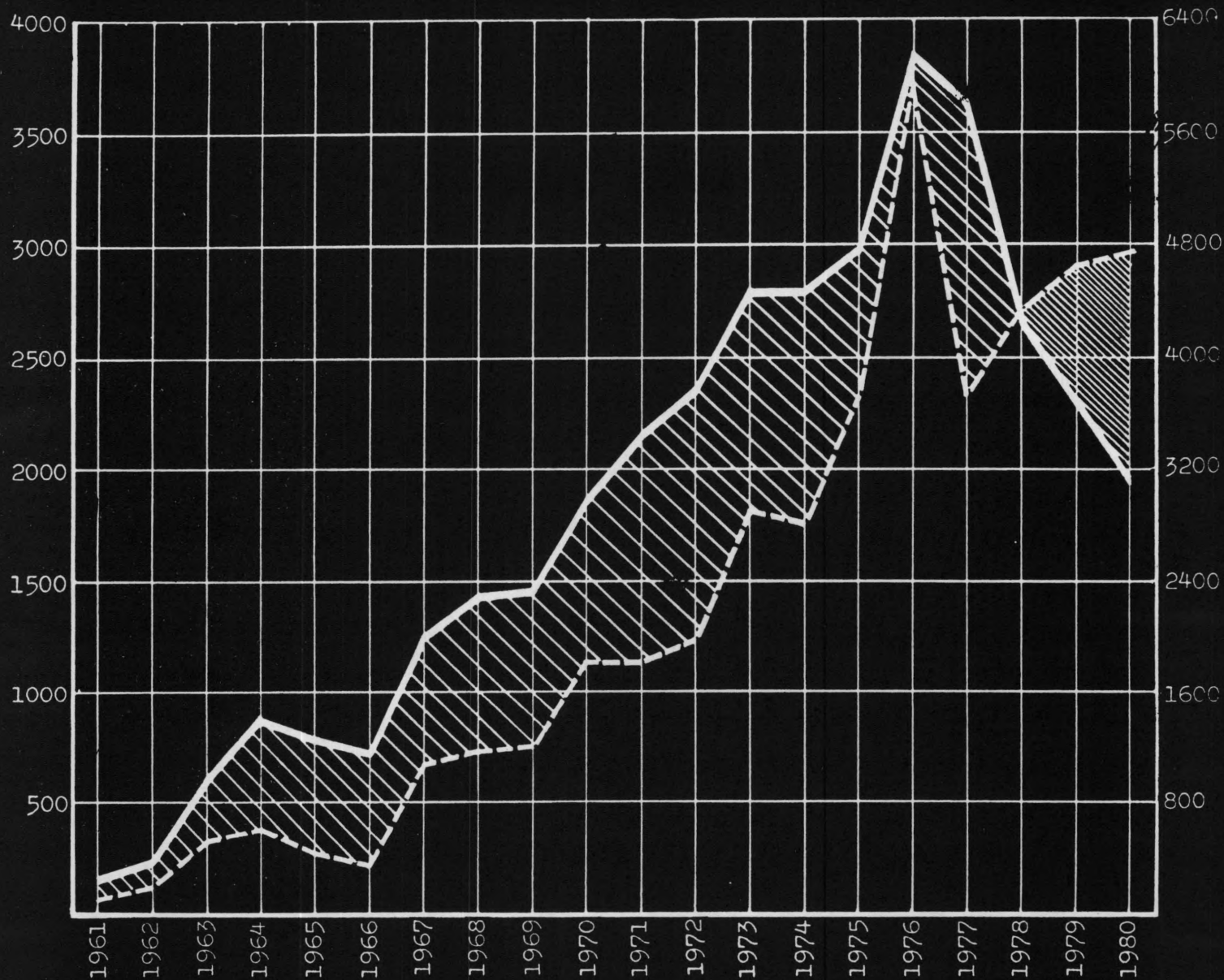
ZAKLJUČAK — Inovacija duhana u istočnoj Podravini tipičan (školski) je primjer funkcionalnog i prostornog povezivanja prerađivačke

industrije i bazne poljoprivredne proizvodnje. Proces ove inovacije ima sve karakteristike smišljenog uvođenja nove kulture u jezgru starinske autarksične poljoprivredne proizvodnje, kako bi se ona intenzivirala (tehnološki, radno i komercijalno). Uspjeh ove inovacije temelji se na znanstvenoj procjeni relevantnih faktora i elemenata: pogodnih prirodnih uvjeta, prisustva jeftine radne snage, povoljnih mogućnosti plasmana, te primjerenog angažmana stručnjaka i znanosti. Suvremene promjene deagrarizacije i industrijalizacije uvjetovat će slijedećih godina još nagliju diferencijaciju među individualnim proizvođačima duhana — jačat će robni proizvođači a oni s malim površinama će otpadati. To znači da će se buduća proizvodnja temeljiti na manjem broju kooperanata, na što većoj mehanizaciji proizvodnje, kao i na nužnosti osnivanja i razvoja što većih vlastitih plantaža duhana. Također se objektivno može očekivati daljnje smanjivanje razlike u akumulaciji između uzgoja duhana i žitarica, što znači da će se i u proizvodnji duhana morati povesti oštra borba za brži uspon produktivnosti rada.

LITERATURA — Petar Bukovac: Priručnik o uzgoju duhana Viržinija u Podravini; Ivan Crkvenčić-Adolf Malić: Poslijeratna inovacija uzgoja duhana u Podravini, referat na geografskom kolokviju München-Zagreb, Koprivnica 1981; Zaključni računi i druga dokumentacija RO »Duhanski proizvod« Pitomača, te duhanskih poduzeća iz Virovitice i Podravske Slatine; Dragutin Feletar: Podravina, monografija, Koprivnica 1973; Dragutin Feletar: Industrija u ekonomsko-geografskoj strukturi Podravine, disertacija, PMF, Zagreb 1982.

KOOPERANATA

TONE DUHANA

— KOOPERANATA
 - - - TONE DUHANA

KRETANJE BROJA KOOPERANATA I OBUJMA PROIZVODNJE DUHANA U
 RO "DUHANPRODUKT" PITOMAČA OD 1961. DO 1980. GODINE

Naselje	1965.		1971.		1980.	
	Kooperanti	Jutara	Kooperanti	Jutara	Kooperanti	Jutara
Batinska	5	2335	1	555	1	446
Brodic	—	—	1	—	2	1058
Budrovac	—	—	2	226	1	6406
Čepelovac	10	4886	12	7812	2	3174
Draganci	18	4426	15	6049	21	37413
Dinjevac	—	—	15	—	29	67299
Đuretina	—	—	—	—	5	3760
Đurđevac	1	—	6	3539	2	1185
Ferdinandovac	12	4872	10	—	7	7301
Grabrovnica	—	—	35	27695	30	111730
Grkine	—	—	1	343	—	—
Grede Molvarske	—	—	2	1008	2	6652
Kladare	26	15301	17	12910	31	72288
Kloštar Podravski	25	12297	6	2789	41	118884
Kalinovac	—	—	19	10439	16	21625
Kozarevac	25	15188	8	4801	24	62568
Križnica	2	641	11	—	6	4445
Medvedička	—	—	—	—	1	924
Miholjanec	—	—	—	—	1	15
Molve	—	—	—	—	1	1,5
Novo Virje	—	—	—	—	1	4,0
Otrovanec	34	21299	60	47715	1	2548
Pitomača	41	33132	87	72487	1	600
Prugovac	14	7018	7	2585	74	181889
Podravske Sesvete	71	28516	87	66241	182	386002
Stari Gradac	58	32555	77	75364	8	17169
Starogradski Marof	20	6710	44	43276	66	88135
Sedlarica	68	41364	72	55547	106	302188
Suha Katalena	5	1302	2	708	37	88101
Sirova Katalena	2	—	2	—	64	169656
Trešnjevica Mala	4	2219	19	13841	25	63472
Trešnjevica Velika	3,3	238	54	43881	6	33485
Turnašica	71	49186	76	88065	24	40100
Virje	—	—	1	786	58	139981
	518	283485	710	588662	78	274917
Općina Đurđevac	518	283485	710	588662	2	10441
	506,7	283485	710	588662	2	12,8
	506,7	283485	710	588662	946	2813,4
	506,7	283485	710	588662	946	2356548
	506,7	283485	710	588662	946	229

Naselje	1971.		1976.		1980.		Duhana kg Sušnica
	Kooperanti	Jutara	Duhana kg	Kooperanti	Jutara	Duhana kg	
Bakovčice	—	—	—	4	5,0	2988	—
Borovljani	—	—	—	1	2,0	333	—
Bregi	—	—	—	4	7,5	2367	—
Domaji	—	—	—	3	4,0	1898	—
Duga Rijeka	—	—	—	1	1,0	917	—
Glogovac	—	—	—	1	1,5	763	1
Gornja Velika	—	—	—	11	16,8	5085	1
Gola	—	—	—	7	6,5	5364	—
Gotalovo	—	—	—	2	2,5	2068	—
Herešin	—	—	—	2	5,0	915	—
Hlebine	—	—	—	9	15,0	7486	—
Jagnjedovac	—	—	—	3	3,5	2185	—
Javorovac	—	—	—	5	7,5	10407	2
Komatnica	5	5,5	3275	5	5,0	1597	—
Koprivnica	—	—	—	8	12,8	6188	1
Kopr. Ivanec	—	—	—	1	2,0	1186	—
Kopr. Reka	—	—	—	2	2,5	1776	1
Ladislav	—	—	—	2	3,0	2004	—
Ludbr. Ivanec	—	—	—	2	2,0	1357	—
Mali Poganac	—	—	—	—	—	—	—
Mučna Reka	—	—	—	4	6,0	2831	1
Novigrad	—	—	—	5	8,3	4225	—
Peščenik	—	—	—	11	18,8	15213	2
Peteranec	—	—	—	4	6,5	1731	—
Plavštinac	—	—	—	2	4,5	2286	2
Ribnjak	—	—	—	4	4,0	2563	1
Sigetec	21	24,0	14725	29	38,8	15152	1
Opcina Koprivnica	26	29,5	17725	132	191,8	101285	13

Tablica 5. Prostorni raspored kooperanata i proizvodnje duhana u općini Đurđevac (za 1965, 1971. i 1980) i Koprivnica (za 1971, 1976. i 1980. godinu). Izvor: Zaključni računi RO »Duhanprodukt« Pitomača i RO »Viržinija« Virovitica